

Vytvoříme národní systém [šedé] literatury?!

Martin Svoboda

Státní technická knihovna, Praha

M.Svoboda@stk.cz

Přehled

- Motivace
- Právní prostředí
- Něco o ŠL
- Náčrt systému
- Na čem je třeba se shodnout
- Závěr

Motivace

- V civilizovaných zemích jsou výsledky výzkumu placeného z veřejných prostředků veřejně dostupné
- V Česku jsou výsledky výzkumu a vývoje publikované mimo oficiální kanály prakticky nedostupné
- Aktivity e-VŠKP / AKVŠ a VŠ, fakult ...
- Zánik EAGLE / SIGLE ... KSŠL
- Pověření STK zpracovávat disertace a grantové zprávy

„Právní“ prostředí

- Digitální knihovny (EU)
- Dlouhodobý záměr MŠMT pro oblast VŠ na 2006 – 2010
- Novela VŠ zákona §47a (2)

Digitální knihovny (EU)

Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů
i2010: Digitální knihovny

[Dokument KOM(2005) 465 v konečném znění –
týká se především „heritage“,

2006 bude následovat **Sdělení o dostupnosti vědeckých informací, zaměřené zejména na otázku informací vytvořených v digitální podobě (2006)**]

Dlouhodobý záměr MŠMT pro oblast VŠ na 2006 – 2010

8.2. Vysokoškolské knihovny budou zabezpečovat tvorbu informačních fondů, jejich dostupnost a **dostupnost dalších informačních zdrojů pro potřeby VaV** na vysokých školách, zprostředkovávat jejich maximálně efektivní využití a přispívat k vyhodnocování, **šíření a aplikaci výsledků VaV a využívání výsledků diplomových a disertačních**, příp. i dalších prací.

9.1.7. **rozvoj digitalizace knihoven** a zvyšování dostupnosti rychlého připojení k informačním zdrojům společně se zvyšováním informovanosti o využití informační infrastruktury a její otevřenosti široké veřejnosti.

Obojí předpokládá **finacování z FRVŠ**

VŠ zákon §47b

Zveřejňování závěrečných prací

- (1) Vysoká škola **nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce**, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem o obhajobu práce musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny jejich vyložením k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může z vyložené práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že **obhajobou práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona**, bez ohledu na výsledek obhajoby.

Proč se zabývat ŠL

- ✘ není běžně dostupná prostřednictvím knihkupectví
- ✘ těžko se vyhledává
- ✘ těžko se získává
- ✘ má specifická pravidla zpřístupňování
- ✓ přináší nejčerstvější poznatky

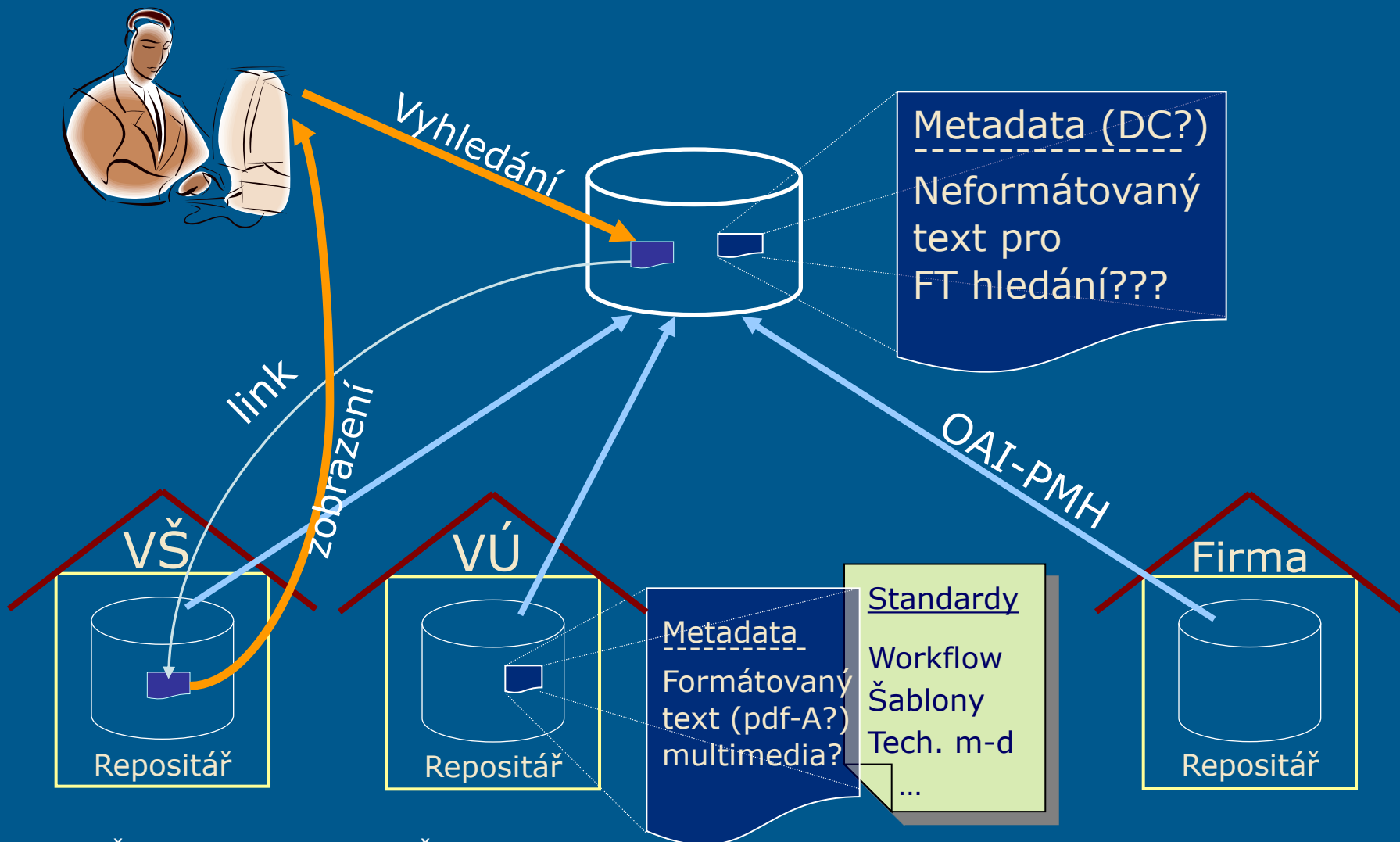

Co do ní spadá

Typ	Produkuje	Autorská práva
VŠ kvalifikační práce	VŠ	Autor/škola
Výzkumné zprávy	Výzk. inst., VŠ	Instituce
Sborníky z konferencí	Různé instituce	Pořad./Editor?
Firemní literatura	Firmy	Firma
Preprinty	Autor	Aut/Vydavatel
Programy	Autor	Aut/Inst
Nepublikované výukové dokumenty (multimed.)	Aut/Inst	Aut/Inst
... a další		

Náčrt národního repozitáře

Funkční principy

lokální

- podpora workflow u zdroje – předpoklad atraktivity
- vč. záznamu pro RIV on-the-fly
- OAI-PMH sklízitelný

národní

- hlavním cílem zpřístupnění
- přístup: LDAP / federalizovaná AA
- kompatibilita / spolupráce s ČNDK

Co může poskytnout STK

- pro projekt
 - ½ - 1 úvazek pro koordinátora / manažera projektu
 - HW a SW
 - úložiště (pro ty, kdo [ještě] nemají vlastní) se zárukou autentikace /autorizace přístupu
 - místo pro schůzování a školení
 - Č-A heslář pro věcnou klasifikaci
- pomoc při zpracování ukládaných dokumentů

Na čem je třeba se shodnout

- Prozkoumat existující projekty a co lze, **opsat!!!**
 - Minimální soubor metadat pro každý typ ŠL
 - Pravidla zápisu metadat
 - Protokol pro žeh metadat do NR
 - Protokol pro objednávku dodání primáru
 - Protokol pro finanční clearing
-
- Šablony, workflow
 - Pravidla / politika dlouhodobé archivace
 - Technická metadata digitálního dokumentu

společné

lokální

Možnosti financování projektu

- Pro začátek, kdy jde především o sladění představ a následně standardů není potřeba prakticky žádná, stejně to každý dříve nebo později uděláme
- Na fázi implementace, provozu a doplňování starších zdrojů:
 - 6. resp. 7. RP (centra excellence)?
 - rozvojové programy VŠ?
 - FRVŠ?
 - resortní výzkum?

Možnosti dalšího využití

kromě ŠL:

- repositář archivu e-zdrojů (backfiles)
- repositář studijních materiálů (např. PIVO, e-skripta, ... a další)
- [institucionální] repositář dokumentové produkce

Bonbónek

✿ NTK

- ✿ t.č. žádost o vydání územního rozhodnutí
- ✿ březen 2006 – soutěž na zhotovitele
- ✿ červen 2006 – zahájení stavby
- ✿ říjen 2008 – zahájení provozu **NTK**

• DPH

- paní Nesrstová z MF a posléze paní náměstkyně Dana Trezziová mi **vysvětlily**, že 5% pro e-zdroje je nemožné

• ©

- Zwolle Group - <http://www.surf.nl/copyright>

Závěr

děkuji za pozornost, třeba se nám
podaří něco dát společně dohromady

Nobelovu cenu

pro otce Webu

sira Tima

Berners-Lee!